

Національний технічний університет України
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Кафедра міжнародної
економіки

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 – Гуманітарні науки
Спеціальність	035 – Філологія
Освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	денна
Рік підготовки, семестр	3 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	120 годин (4 кредити) практичні заняття - 54 години, СРС - 66 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки Корогодова Олена Олександрівна (korohodova.olena@iil.kpi.ua)
Розміщення курсу	Google classroom, Google Drive

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна передбачає формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей. Навчальна дисципліна базується на знаннях, набутих студентами під час вивчення дисциплін «Філософія», «Психологія», «Історія» підготовки фахівців ОКР «бакалавр» на всіх факультетах / інститутах КПІ ім. Ігоря Сікорського III групи.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

→ загальних:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

→ фахових компетентностей спеціальності:

- Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

- Здатність здобувати додаткові компетентності через вибіркові складові освітньої програми, самоосвіту, неформальну та інформальну освіту.

Основні завдання навчальної дисципліни. Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних економічних категорій та законів функціонування економіки, а також історичних передумов розвитку менеджменту;
- закономірностей функціонування соціально-економічних систем різних рівнів та сфер діяльності;
- показників розвитку національної економіки та економічної політики;
- знання та розуміння необхідності збереження та примноження моральних, культурних та наукових цінностей і досягнень суспільства.

УМІННЯ:

- оперувати основними економічними категоріями й поняттями;
- використовувати економічні знання для прийняття раціональних економічних рішень і здійснення майбутніх соціальних і професійних ролей;
- здійснювати пошук та аналіз необхідної інформації з різних джерел;
- аргументувати власну позицію в ході обговорення економічних проблем;
- самостійно навчатися та підвищувати рівень своєї кваліфікації;
- відшукувати потрібну інформацію в друкованих та електронних джерелах, аналізувати, систематизувати, розуміти, тлумачити та використовувати її для вирішення наукових і прикладних завдань;
- володіти державною та іноземною мовами на рівні, достатньому для усного і письмового професійного спілкування та презентації результатів власних досліджень;
- самостійно приймати рішення стосовно своєї освітньої траєкторії та професійного розвитку.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Необхідні навички для вивчення дисципліни: володіння текстовими редакторами, вміння розраховувати та пояснювати основні статистичні показники (величини

порівняння, величини динаміки, середні величини), необхідні навички самостійної пошукової роботи в мережі Інтернет. Дисципліна вивчається на третьому курсі у весінньому семестрі.

3. Зміст навчальної дисципліни

1. Основні поняття економіки. Економічні потреби суспільства. Етапи розвитку економічної теорії. Сучасний розвиток економіки. Власність, економічна влада та управління

2. Економічні системи. Ринок як форма організації суспільного виробництва. Механізм ринкової системи. Конкуренція та інфраструктура ринку

3. Основи суспільного виробництва. Товар і гроші. Сучасні проблеми товарно-грошового обігу

4. Сутність підприємництва та його роль в економіці. Лідерство та партнерство в бізнесі. Трудові відносини в підприємстві

5. Теорія фірми. Мікроекономічна модель підприємства

6. Витрати виробництва та собівартість. Результати діяльності підприємства

7. Ринок факторів виробництва. Галузева специфіка розподілу додаткової вартості. Регіональна економіка. Економіка окремих галузевих комплексів

8. Макроекономічні проблеми економічної теорії. Соціальні проблеми ринкової економіки та соціальна політика держави. Прогнозування та програмування розвитку національної економіки. Конкуренентоспроможність держави.

9. Глобальна економіка та міжнародні економічні відносини. Економіка транснаціональних компаній. Макроекономічна політика України в системі світового господарства

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базові:

1. Корогодова, О. О. Навчальний посібник з дисципліни «Основи економічної теорії: самостійна робота» [Електронний ресурс] / Корогодова О. О., Тимошенко Н. Ю., Іванова Т. В.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 379,33 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 181 с. Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39766>

2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Основи економічної теорії» для студентів соціально-гуманітарних галузей знань денної та заочної форм дистанційного навчання [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. О. І. Андрусь, М.

О. Зеленська, О. О. Корогодова. Електронні текстові дані (1 файл: 2,30 Кбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 51 с. Назва з екрана. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/10663>

3. Українсько-англійсько-російський словник основних термінів з курсу «Політична економія» для студентів економічних спеціальностей [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. Т. В. Канченко, О. О. Корогодова, О. О. Мицик. Електронні текстові дані (1 файл: 914 Кбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2011. Назва з екрана. Доступ : <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/1465>

4. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів напрямів підготовки 6.030101 «Соціологія», 6.051501 «Видавничо-поліграфічна справа» / НТУУ «КПІ» ; уклад. Л. В. Джемелінська. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,12 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2012. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/1821>

5. Основи економічної теорії [Електронний ресурс] : термінологічний словник для студентів напряму підготовки: 6.030601 «Менеджмент» професійного спрямування: «Менеджмент організацій», «Менеджмент ЗЕД», «Менеджмент інноваційної діяльності» / НТУУ «КПІ» ; уклад. М. А. Чайковська, І. М. Грінько. – Електронні текстові дані (1 файл: 885 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. – 74 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/7765>

6. Навчально-методичний посібник до вивчення курсу «Основи економічної теорії» [Електронний ресурс] / НТУУ «КПІ» ; уклад. Н. Є. Скоробогатова, Н. О. Черненко. - Електронні текстові дані (1 файл: 3,77 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2011. - Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/974>

Додаткові:

1. Блауг, Марк Економічна теорія в ретроспективі : Пер. з англ. / М.Блауг. - К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2001. - 670 с. (є в бібліотеці)

2. Економічна теорія : навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, Л.М. Касьяненко, І.А. Максименко, М.М. Теліщук [та 8 інших] ; Університет державної фіскальної служби України. - Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2019. - 477 сторінок : рисунки, таблиці, схеми. (є в бібліотеці)

3. Економічна теорія : підручник / В.Г. Чепінога ; Міністерство освіти і науки України. - Київ : Юрінком Інтер, 2019. - 653 сторінки : схеми, таблиці. (є в бібліотеці)

4. Пікетті, Тома. Капітал у XXI столітті = Capital in the twenty-first century / Тома Пікетті ; переклад з англійської Наталії Палій. - Київ : Наш формат, 2016. - 693 с. : іл., табл. (є в бібліотеці)

5. Геращенко, Олексій Леонідович. Економіка XXI: країни, підприємства, людини / Олексій Геращенко. - Київ : Довженко букс, 2016. - 303 с. (є в бібліотеці)

Електронні ресурси:

1. Урядовий портал [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Міністерство розвитку економіки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

5. Навчальний контент

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 54 години практичних занять. На заняттях під керівництвом викладача студентам викладаються теоретичні положення навчальної дисципліни й закріплюються навички набуття студентами умінь і досвіду оперувати сучасними поняттями в галузі економіки шляхом підготовки та обговорення відповідно сформульованих питань. Практичні заняття мають на меті розвиток у студентів вміння розв'язувати задачі, кейси, працювати з літературою, підготовлювати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії. Метою проведення практичних занять є закріплення та систематизація теоретичних знань та набуття запланованих умінь щодо їх практичного застосування. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, рекомендується двадцять сім практичних занять (з урахуванням часу на залік). Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

Таблиця 1.

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1	Навички аналізу понятійно-категоріального апарату	Презентація теоретичного матеріалу, самостійна пошукова робота, дискусія	Вирішення кейсів	Тиждень 2, 3, 4
2	Навички збору та обробки даних щодо розвитку економічних систем	Презентація теоретичного матеріалу, самостійна пошукова робота	Вирішення кейсів	Тиждень 5, 6, 7
3	Формування системи показників для оцінювання діяльності підприємства	Презентація теоретичного матеріалу, самостійна робота з виявлення взаємозалежностей між показниками	Тематичне завдання	Тиждень 8, 9, 10, 11, 12
4	Знання методології аналізу галузей, регіонів	Презентація теоретичного матеріалу, самостійна пошукова робота (вивчення наукових статей, перегляд тематичних відеоматеріалів)	Тематичне завдання	Тиждень 13, 14
5	Вивчення методів дослідження макроекономічних проблем економічної теорії	Презентація теоретичного матеріалу, Самостійна пошукова робота	Тематичне завдання	Тиждень 15, 16
6	Розгляд глобальних економічних проблем	Вивчення теоретичного матеріалу, самостійна пошукова та аналітична робота	Тематичне завдання	Тиждень 17

Термін виконання (тиждень)	Назви розділів і тем
1	<p>Заняття 1. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 1. Основні поняття економіки. Економічні потреби суспільства. Етапи розвитку економічної теорії. Сучасний розвиток економіки. Власність, економічна влада та управління</p>
2	<p>Заняття 2-3.</p> <p>Основні етапи розвитку економіки. Предмет економічної теорії та еволюція у його визначенні різними школами. Класифікація методів пізнання економічних процесів і явищ. Економічні категорії, закони та принципи. Мотиви економічної діяльності. Економічні потреби, їх сутність і класифікація. Економічний закон зростання потреб. Економічні інтереси, сутність, функції. Проблема економічного вибору. Загальна корисність та гранична корисність. Види та форми власності. Рівні власності. Історичний розвиток відносин власності. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.</p> <p>Завдання для СРС: Розв'язування задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.</p>
3	<p>Заняття 4. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 2. Економічні системи. Ринок як форма організації суспільного виробництва. Механізм ринкової системи. Конкуренція та інфраструктура ринку</p>
4	<p>Заняття 5-6.</p> <p>Економічна система як категорія економічної теорії. Основні типи економічних систем. Економічна роль держави в ринковій системі: сутність та чинники. Змішані системи. Емерджентні економіки. Поняття ринку. Умови та причини виникнення ринку. Суб'єкти та функції ринку. Сутнісні характеристики та структура ринку. Основні закони ринкової економіки. Конкуренція як рушійна сила ринку. Функції та види конкуренції. Інфраструктура ринку. Складові ринкової інфраструктури.</p> <p>Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм</p>
5	<p>Заняття 7. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 3. Основи суспільного виробництва. Товар і гроші. Сучасні проблеми товарно-грошового обігу</p>
6	<p>Заняття 8-9.</p> <p>Теорія суспільного виробництва. Структура суспільного виробництва. Економічний кругообіг. Фактори суспільного виробництва. Виробництво і потреби. НТП та НТР. Технологічні уклади. Виробництво за умов Індустрії 4.0. Натуральне виробництво і його особливості. Товарне виробництво, умови та причини його виникнення. Товар і його властивості. Закон вартості і його роль у розвитку товарного виробництва. Сутність, властивості та функції грошей. Грошовий обіг і його закони. Грошова маса. Криптовалюти та їхній вплив на товарно-грошовий обіг.</p>

	Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.
7	Заняття 10. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 4. Сутність підприємництва та його роль в економіці. Лідерство та партнерство в бізнесі. Трудові відносини в підприємстві
8	Заняття 11-12. Поняття бізнесу та підприємництва. Етика підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності. Види підприємництва. Основні форми підприємництва в Україні. Визначальні чинники набуття підприємством лідерських позицій на ринку (в галузі). Роль лідера в забезпеченні довгострокового успіху підприємства. Перспективні напрями утворення стратегічних партнерств. Трудові відносини та сучасні тенденції їх гуманізації. Економічно активне та економічно пасивне населення. Заробітна плата, її суть, форми та функції. Особливості розвитку ринку праці в Україні. Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.
9	Заняття 13. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 5. Теорія фірми. Мікроекономічна модель підприємства
10	Заняття 14-15. Фірма (підприємство) як виробнича ринкова система. Система управління на підприємстві. Вплив Індустрії 4.0 на організацію процесів на підприємстві. Маркетингова діяльність підприємства. Бізнес-планування. Механізм створення різних форм підприємств. Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.
11	Заняття 16. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 6. Витрати виробництва та собівартість. Результати діяльності підприємства
12	Заняття 17-18. Виробничо-комерційна діяльність підприємства в умовах ринку. Основний, оборотний капітал підприємства та показники їх використання. Витрати виробництва як економічна категорія. Структура і значення собівартості товару. Виробничо-комерційна діяльність підприємства в умовах ринку. Основний, оборотний капітал підприємства та показники їх використання. Витрати виробництва як економічна категорія. Структура і значення собівартості товару. Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.
13	Заняття 19. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 7. Ринок факторів виробництва. Галузева специфіка розподілу додаткової вартості. Регіональна економіка. Економіка окремих галузевих комплексів
14	Заняття 20-21. Ринки ресурсів та факторів виробництва. Формування галузевих та міжгалузевих комплексів. Особливості функціонування підприємств окремих галузей. Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.
15	Заняття 22. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 8. Макроекономічні проблеми економічної теорії. Соціальні проблеми ринкової економіки та

	соціальна політика держави. Прогнозування та програмування розвитку національної економіки. Конкурентоспроможність держави.
16	<p>Заняття 23-24. Макроекономіка як розділ економічної теорії. Основні макроекономічні показники національної економіки. Держава – основний суб'єкт макроекономіки. Функції й механізм розподілу доходів. Якість життя та система соціального захисту. Економічне зростання та макроекономічна нестабільність. Безробіття як прояв економічної нестабільності. Бюджетно-податкова політика: формування бюджету та податкова система. Грошово-кредитна політика держави. Прогнозування та передбачення (форсайт) в стратегічному управлінні національною економікою.</p> <p>Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.</p>
17	Заняття 25. Викладення теоретичного матеріалу. Тема 9. Глобальна економіка та міжнародні економічні відносини. Економіка транснаціональних компаній. Макроекономічна політика України в системі світового господарства
18	<p>Практичне заняття 26-27. Вплив діяльності транснаціональних компаній на світовий економічний розвиток. Особливості функціонування окремих наднаціональних структур. Україна в міжнародних рейтингах. Вплив глобальних проблем людства на економіку окремих країн.</p> <p>Підсумовування, формування кінцевого рейтингу успішності. Залік.</p> <p>Завдання для СРС: Розв'язання задач. Робота з лекційним та додатковим матеріалом, глосарієм.</p>

Таблиця 3.

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми оцінювання
Основи економіки (ЗО 7):		
ЗК 2: Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.	Практичні заняття, розв'язання конкретних господарських ситуацій (у т.ч. кейс-завдання), дискусії, презентації	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає: аналітичні приклади, кейс-завдання, презентації, підсумковий залік
ЗК 8: Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	Практичні заняття, розв'язання конкретних господарських ситуацій (у т.ч. кейс-завдання), дискусії, презентації	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає: аналітичні приклади, кейс-завдання, презентації, підсумковий залік

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента охоплює такі складники, як підготування до поточних опитувань, підготування до практичних занять, зокрема підготування тематичних завдань у вказаний викладачем термін, підготування до заліку.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Набуття студентами теоретичних економічних знань і практичних умінь здійснюється відповідно до передбачених робочими навчальними планами форм організації навчання. Проведення занять у площині викладення теоретичного матеріалу забезпечує формування теоретичних знань студента, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, що здійснюється за допомогою використання мультимедійних засобів. У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних умінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проєктів, які моделюють майбутню діяльність фахівців в умовах ринку.

Методика вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовності вивчення теоретичного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу з інформаційних джерел.

При вивченні матеріалу навчальної дисципліни увага акцентується як на теоретичних аспектах логіки прийняття економічних рішень на рівні окремих економічних акторів, так і на прикладному значенні економічних закономірностей, визначених законодавчими та нормативними актами правил поведінки підприємств як господарських суб'єктів. На заняттях закладаються основи розуміння студентами сутності економічних закономірностей, їх причин та наслідків. Заняття забезпечують розвиток творчої думки студентів, активізують їхні роздуми над проблемою й спроможність обирати правильну тактику в вирішенні тих чи інших виробничо-комерційних ситуацій. На заняттях студенти повинні вчитися усвідомлювати основні поняття та закони економіки, самостійно виділяти та засвоювати головні чинники.

Для опанування теоретичного матеріалу викладач надсилає студентам опорний конспект лекцій. Рекомендується передивлятися файли заздалегідь, опановувати надісланий матеріал для з'ясування окремих питань на занятті в інтерактивному режимі.

Список рекомендованої літератури та матеріал для самостійної роботи студентів підготовлений в розрізі тем навчальної дисципліни.

При вивченні курсу на практичних заняттях студенти виконують типові розрахунково-аналітичні задачі та опрацьовують теоретичний матеріал. Самостійна робота студентів в ході вивчення навчальної дисципліни «Основи економіки» проводиться за такими формами:

–опрацювання теоретичного матеріалу та поглиблення розглянутих проблем на практичних заняттях;

–підготовка до заліку.

На практичних заняттях студенти повинні набути вмінь та навичок у вивченні основоположних економічних категорій, економічних законів і принципів функціонування ринкової економіки на мікро- та макрорівнях. Для досягнення цієї мети слід практикувати: експрес-опитування, тестування, заслуховування доповідей з актуальних питань тем курсу, розв'язки актуальних кейсів.

Оцінка успішності студентів з навчальної дисципліни «Основи економіки» побудована з урахуванням різних видів робіт: розв'язання задач, доповідей, опитування на практичних заняттях.

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку. Поточне та підсумкове оцінювання роботи студентів здійснюється для діагностики у них рівня набутих знань й умінь та сформованості необхідних компетентностей на основі розроблених пакетів контрольних завдань.

Відвідування занять. Відвідування занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для успішного засвоєння курсу. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (хвороба, що підтверджується довідкою від лікаря, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Календарний контроль проводиться з метою підвищення якості навчання студентів та моніторингу виконання студентом вимог силабусу.

Таблиця 4.

<i>Критерій</i>	<i>Перший календарний контроль</i>	<i>Другий календарний контроль</i>
Термін календарного контролю	Тиждень 8	Тиждень 14

Умови отримання позитивної оцінки	Поточний рейтинг	≥ 10 балів	≥ 30 балів
-----------------------------------	------------------	------------	------------

Академічна доброчесність. Будь-які прояви академічної недоброчесності не толеруються. Наслідки таких проявів визначаються рішенням засідання кафедри та регламентуються відповідно до «Тимчасового положення про систему запобігання академічному плагіату в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше за посиланням: https://osvita.kpi.ua/files/downloads/Pologen_pro_plagiat.pdf

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел. Передбачено можливість проведення практичних занять англійською мовою, що сприятиме опануванню професійною термінологією мовою оригіналу. Кількість та графік проведення занять англійською мовою узгоджується викладачем зі студентами на початку семестру.

По́зааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних або штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Таблиця 5.

<i>Заохочувальні бали</i>		<i>Штрафні бали</i>	
<i>Критерій</i>	<i>Ваговий бал</i>	<i>Критерій</i>	<i>Ваговий бал</i>
Написання тез, статті за тематикою навчальної дисципліни	3 бали	Порушення термінів виконання тематичного завдання	-1 бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах за тематикою навчальної дисципліни	3 бали		

Спілкування з викладачем проводиться під час занять, через електронний кампус, електронну пошту, сервіс хмарних технологій Google Drive у середовищі G Suite for Education, а також через Telegram.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестровий контроль проводиться у вигляді заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі семінарів, доповідання, підготування тематичних завдань.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: Якщо семестровий рейтинг більше ніж 60 балів, студент може не виходити на залікову контрольну роботу, а отримати оцінку «автоматом».

Таблиця 6.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Участь в обговореннях у межах розгляду теоретичного матеріалу на заняттях, відповіді на бліц-опитування	3	8	24
2.	Закріплення теоретичного матеріалу: розв'язання задач, вправ та кейсів, участь в обговореннях на практичних заняттях; звітування з тематичного завдання	4; 20	14; 1	76
	Разом			100

Для першого контрольного заходу оцінювання вагові 24 бали охоплюють участь в обговоренні теоретичного матеріалу, відповіді на бліц-опитування. Коректні відповіді на бліц-опитування на кожному з восьми передбачених для опанування теоретичного матеріалу занять оцінюється у 3 бали; некоректні відповіді, які свідчать про непідготовленість студента до заняття та недостатній ступень засвоєної інформації, знижують оцінку за роботу до 2 балів. Якщо відповіді відсутні - 0 балів.

Для другого контрольного заходу вагові 76 балів охоплюють:

Перший компонент – участь у практичних заняттях. Активна участь на кожному занятті оцінюється у 4 бали; малоактивна участь, некоректні запитання та коментарі, які свідчать про незначну підготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу в семінарі до 2-3 балів. Якщо студент не брав участь у роботі на занятті - 0 балів.

Другий компонент – підготування і представлення тематичного завдання, яке оцінюється у 20 балів: «відмінно», творче розкриття завдання, вільне володіння матеріалом – 20 балів; «добре», глибоке розкриття завдання – 17-18 балів; «задовільно», неповне розкриття завдання – 16 балів. Якщо завдання не виконано - 0 балів.

Для отримання заліку з навчальної дисципліни «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше ніж 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. При складанні заліку всі набрані бали, окрім балів за виконане тематичне завдання, скасовуються. Залікова контрольна робота оцінюється в 80 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з задачі, тесту, двох теоретичних запитань.

Завдання оцінюються таким чином:

а) Задача. Ваговий бал: 20. Максимальна кількість балів за задачу: 20 б.

Задача оцінюється за такими критеріями:

– «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації; повне, безпомилкове розв'язування задачі, є висновки – 20 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності; повне розв'язування задачі з незначними неточностями – 16-18 балів;

– «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки; задача виконана з певними недоліками – 13-15 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0-12 балів.

б) Тестове завдання, що складається з 10 закритих тестових запитань. Ваговий бал кожного тестового завдання: 1. Максимальна кількість балів за тестове завдання: 10 б.

Кожне тестове запитання оцінюється за такими критеріями:

- правильна відповідь — 1 бал;

- неправильна відповідь — 0 балів.

Таким чином, оцінка за тестове завдання складає:

– «відмінно»: 9-10 балів;

– «добре»: 6-8 балів;

– «задовільно»: 3-5 балів;

– «незадовільно»: 0-2 бали.

в) 2 запитання. Ваговий бал кожного запитання: 25. Максимальна кількість балів за запитання: 50 б.

Кожне завдання оцінюється за такими критеріями:

– «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації): 25 балів;

– «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності): 21-24 балів;

– «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки): 17-20 балів;

– «незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно»: 0-16 балів.

Таблиця 7. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше ніж 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами та технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвивальні) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія та ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів фахівців).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Склала:

к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки Корогодова О.О.

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол №11 від 26.05.2021)

Погоджено Методичною комісією ФММ (протокол № 10 від 15.06.2021)